

Mahjas Weefis.

Ar pašča wifufchēstiga augsta Keisara wehleschanu.

26. gada-

gahjums.

Mahjas Weefis isnahk weeneis pa nedetu.

Maksa ar peesuhitichanu par pasi:
Ar Beelikumu: par gadu 2 r. 35 L.
bes Beelikuma: par gadu 1 " 60 "
Ar Beelikumu: par 1/2 gadu 1 " 25 "
bes Beelikuma: par 1/2 gadu " 85 "

Maksa bes peesuhitichanas Riga:
Ar Beelikumu: par gadu 1 r. 75 L.
bes Beelikuma: par gadu 1 " " "
Ar Beelikumu: par 1/2 gadu " 90 "
bes Beelikuma: par 1/2 gadu " 55 "

Mahjas Weefis teel isdōts seftdeenahm no pīstī. 10 fahlot.

Maksa par fludināchanu: par weenas flejas smalku rakstu (Petit)-rindu, jeb to weetu, lo tabda rinda eenem, maksa 8 lap.

Redatjija un ekspedizija Riga, Ernst Plates bīschu- un grahmatu dru-latavā un burtu-lecturē pēc Pēhtera bāsnijas.

Nahditojs. Jaunalahs sinas. Telegrafa sinas. Celschsemes sinas: Riga, Dsells tilts un plosta tilts. Aisdewu nams Riga. Jaunais Widsemes general-superintendentis. Widsemes lauschu flaitichana. Rodofchanu dawairofchana spirtam un zukuram. Mangalu juhras stolas mahzelti. Spehleschanas lahrschu zenas. Wisangstala atlauja. Schibdu nemeeri. Kischinewa. Nikolajewa. Zelaterinoflawā. — Ahrsemes sinas: Berline. Anglija. Parise. Serbija. Slepensahs muhamedanu fader-dribas. — Sinas is Somijas. Wefelibat flahbīga tafeja. Lirgus sinas. Alibides. — Peelikuma: Toms Brandeers. Grandi un seedi.

S i n a.

Wiseem teem, kas wajadšigo maksu par jaweem effemplareem naw samaksajuschī, „Mahjas Weefis“ no nahkoscha 19. numura fahlot wairs netiks peesuhitits.

Ernst Plates,

„Mahjas Weefis“ ihpafchneels un atbidofchais redaktorē.

Jaunalahs sinas.

Wisangstalais Manifests. „Wald. Wehst-nefi“ ir isfludināts Keisara Majestates Manifests no 29. Aprila, kura Keisara Majestete Sawa nelaiķa Tehwa flawas pilno waldischanu peemin, us tam no Wina isdaritahm leelahm reformahm norahda, negehligo flepkawibu atgahdina un tad faka: „Tomehr pēc Muhfu leelahm behdahm Deewa halves Mums parwehl, lai wadischanu drofchi usnemam, palaudamees us Deewa prahtu, tizedami pat-waldibas spehlam, kuras waru preekšč tautas lablahschanahs nodibinahm un pret wifahm peemellefchanahm pasargahm efam aizinati, un Muhfu augsto deenastu usnemdami, Mehš us-aizinajam wifus Sawus ustizamos pawalst-neekus, ustizami un no stids Mums un walstei deeneht, lai to negehligo dumpja garu, kas Kreewiju ar kaunu aplahj, isnihzinatu, tizibu us tillibu stiprinatu, behnu audsinaschanu us labu pamatu nostahditu, netaisnibu un atswabinaschanas-garu isnihzinatu un lahtibu un taisnibu dibinatu.

Desmitgadu amata swehtki. Desmit gadi pagahjuschī, kamehr A. Allunana kungs us-nehmees Latweefchu teatra wadischanu un schini laika wifadā sinā muhfu teatri uskopis un weizinajis, neween ar teatra wadischanu nopuhledamees, bet ari pats teizamas lugas un operetes fazeredams. Scho swehtdeenu winsch swinehs sawus desmitgadu amata swehtkus, proti buhs wina benefize. Izhadita tiks pirmo reisu jauna original-luga „Dschons Keilandē“, no A. Allunana kunga pašča fazereta. Luga esot loti jauka, tā tas ari žitadi naw gaidams, jo A. Allu-

nana kunga originalu lugas mums par tah-dahm jaw sinamas. Ka dsirdam, tad us scho benefizes israhdischanu tiks kahdas 20 jaunās kuplejas an dsestmas dseedatas. Wiseem teatra draungeem waram drofchi scho benefizes spehleschanu cewehleht un lam tih-tahs gahrdi pasmeetees, tas lai mahjās nepaleef. Mehš no sawas pufes til wehle-tumees, ka muhfu teatra wadonis us sawu benefizi dabutu pahrlēezinatees, ka publika wina publinus sinajuse zeenihm un winu us goda deenu pagodinajuse, leelā flaitli at-nahhdama.

Leepaja. Bes paščas Leepajas swejneekem tur otru gadu swejo Bahzu laschu swejneeki. Schogad nu wehl abraukuse Dahnu swejneeku laiwa no Bornholmas falas ar wif-eem rikleem. Pagahjuschā nedelā turp wehl nobraukuschī 2 wihri is Norwegijas, swejot menzus (durklas). Birnee mehginajumi teem brangi isdewufchees; winu malfschkeres mas ween isfchirahs no muhfejahm. Ja teem weif-feeš, tad turpmā leelā mehā isrihkos sweju. — Loti behdigi, tā „Lib. Itga“ raksta tah-lak, ir flaititees, ka muhfu Latweefchu swejneeki ar saweem wellameem tihkleem iswehl wifu laulā is juhras. Tā par peem. žitu siwu starpā simteem iswehtot butes diwlopeiku gabala leelumā. Schahs masahs simtinās ir til mas derigas, ka swejneeki winu ne-isleetajot ne zuktahm par baribu, bet prasti tahs atstahj krašta malā. Tā tā tā jaw buschu flaitis stipri ir masnajees muhfu juhrmalās; bet ja ilgi tā wehl strahdahs, tad schai gahr-dajai siwei drihs ween buhs jabeidsahs.

Schenberga. No tureenās mums peenahjis schahds rakstis: Mums jasino par

kahdu breefmigu notikumū. Zetortdeen, 116. Aprili, kahdi mūschas strahdneeki atrada kahdu wersti no Schenberges meščā kahda jauna žihweta lihti, turu tee wehlahm pasma par tureenās leelaka tirgotaja selli. Augschpehdu gukot tas bij galwu pret kahdu žini atspeedis, weenā rokā žindu un otrā rokā nesdangu turedams, lode tam bija pēc denineem galwā eegahjuse, no zauruma us augschu jafinis ir tezejuschas, pēc lihka nekahds eerozis netika atrasts; tā leelahs, tad zaur flepkawu rolahm kritis. Leeldeenas seftdeenā minetais nelaimigais jaunelis bija no sawa kunga prasijees, lai to laischot sawu mahiti apmelleht, kura Bauflā dshwo, tā tad lungs ari to ir laidis, tam wehl sawu selta pulksteni, 50 rublu wehrtibā, preekšč fataisfichanas lihds dodams; tā tad tas kahdu schibdu suhrmani derejis, lai to lihds Bauflai nowedot. Tas tagad faka, ka ari esot nowedis. Bet žiti to ir 1. Leeldeenas deenā redsejuschī S. krogā, tā tad wehl lihds schim wainigee flepkawas naw panahkti. Wisi, kas scho nelaimigu jaunekli pasma, to loti noscheblo. Tas bijis pašchōs jaunibas seeddōs, tikai 17 gadus wežs, nahwei par laupijumu zaur negehligo flepkawu rolahm kritis. Noscheblojama mahte, kurai nu weeniga zeriba laupita, tagad no schehlabahm nesina wairs kur galwu list.

A. D. . . . . g.

Peterburga. Is Kreewijas deenwideem nahk arweenu sinas par sadurschanahm ar schihdeem. Rijewā ir 1400 žihweli fanemti zeeti. Nemeeru zehleji nahlot is seemelu ap-gabaleem. Smolenskā ir 29. Aprili fanemts zeeti žihwels, kas tureenās gubernatoru Tamaru gribejis nonahweht.

Gelbsemes sinas.

Riga. Lehrpatas mahzibas aprinka kuratora lungs schini nedela bija Riga un apraudsija schejeenes Bahzu un Kreewu gimnasijas un politeknikas augstskolu. Sesideenas wakara winsch aibrauckshot us Jelgawu.

Dsels tilts un plosta tilts. „Balt. Wehstn.“ pafneedi schahdu winam eesuhitito rakstu: Lihds schim abu Daugawas tiltu rentneeks bij P. J. Antipowa lgs. Konkurrenta winam nebij, tadehl winsch ari dauds neko neruhpejabs, ja braujeem, ihpafchi lauzineekeem, zaur wina prikschschifeem zehlahs nepatilschanas. Bet nu ta leeta pahrgrossijufes. Antipowa lgs ir tilai plosta tilta rentneeks; jo dsels tiltu isrentejis Winnala lgs. Konkurrents zaur to klast! Tuhlit ari jaw wakareja awise lasam fludinajumu, ka Antipowa lgs pahredod markas par seminatahym zenahm, apafsch noliktas takses. Un schodeen kahds no Antipowa lga prikschschifeem jaw preekscha Tornakalna us schofejas, par welti, bes maffas peedahwadams plosta tilta biketes, lai tilai nebrauktu pa konkurrenta tiltu. — Winnala lgs, ka runa, ari pasemofschot brauzamo taksi. Ta tad nu zerams, ka publikai no schibs konkurrenzes zelsees tas labums, ka pirmahrt lehtaki brauks pahri pahrtiltu un otrahrt laipnigaki ar winu apeefees, ja tilai Antipowa lgam ne-isdodabs, nospeest sawu konkurrentu un ta rolas dabuht ari dsels tiltu, ka tas winam fenat jaw idewees, kur schibds bij isnomajis dselskiltu. Bet domajams, ka Winnala lgs, dselskiltu isnomadams, buhs sinajis, kahds winam konkurrents Antipowa lgs.

Aidewu nams Riga. Ka „Btg. f. u. L.“ dabujufe sinacht, tad drihsuna te Riga atklafschot aidewu namu. 7000 rubli kanzijas jaw esot eemalfats; grahmata wefchana notilschot sem stingras kontroles ar 3 kuponeem, no kureem weens paliksshot grahmata, otrs tilfshot peestiprinats pee kihlas un trescho dabuhs eekihlatajs, ta ka eekihlatajeem dota leela drofchiba. Prozentu leelumam jastahw usrakstitam weegli eerangama weeta un 24 stundu laika nedrihst tapf pahrgrossits.

Jaunais Widsemes generalsuperintendents, H. Girgensohn lungs, lihds schim wezakais mahzitajs pee Behrnawas Nikolaja basnizas, tila isgahjuscho fwehtdeenu eewests sawa amata. Sanahkuschi bija augstakee gubernas preekschneeki, tad kahdi 40 mahzitaji un dauds klausitaju. Mahzitajs Zink eefahla deewakalposchonu, pehz lam prahwests J. Schillings tureja spreidiki. Tad konsistorijas sekretaris A. v. Wilboas (Willebois) nolassija Wisaugstako rakstu, zaur kuru mahzitajs Girgensohns eezelts par Widsemes generalsuperintendentu un konsistorijas wize-presidentu. Afefors M. v. Dettingens, ka konsistorijas preekschneeka weetneeks, apfweizijnaja jauno generalsuperintendentu konsistorijas wahreda un aplika tam amata siches. Pehz tam mahzitajs J. v. Goltis no altara winu apfweizijnaja wisu Widsemes mahzitaju wahreda. Superintendents G. Müller darija to paschu Rigas mahzitaju wahreda. Tad gabja altari lihds schim bijuschais generalsuperintendents A. Christiani un runaja sirsnigus wahredus. Pehz tam jaunais generalsuperintendents Girgensohns apfolija sawu amatu kopt, ka Deews to prasa un isluhdsahs tad palihdsibu no saweem amatu brahkeem un semes preekschneekeem. Wakara muischneezibas (riterschaftes) nama bija malkite wezakam un jaunajam superintendenteem par godu.

Widsemes lauschu flatischanas zentralkomissija, ka „Rig. Btg.“ lasams, 23. Aprili pehz pusdeenas sapulzejahs Riga. Schi zentralkomissija fastahw, sem Widsemes gubernatora preekschschedeschanas, is schahdeem lungeem: landrahta barona Fr. v. Wolff, H. v. Strael Anzen, ka Widsemes muischneezibas delegata, pilsehtas domneeka A. v. Dettingen, ka Widsemes pilsehtu aistahwa, barona Dusterloh, ihpafchu darischanu eerehdna pee Baltijas domehnu waldes, ka domehnu waldes delegata, hosteesas afefors, H. barona Bruiningk, ka Sahmu salas muischneezibas aistahwa, sekretara Fr. v. Jung-Stilling un sekretara B. Anders. Skaitischanas planu zentralkomissija ar mas pahrgrossijumeem peenehma. Skaitischanas isbarama 3. Dezembri 1881. Wisu Widseme usturofchees zilweki peeskaitami tai weetai, kur tee nakti preeksch tam usturejufchees.

Rodoschannu pawairofchana spirtam un zukuram drihsuna esot gaidama. Lihdschhina spirta nodofchana tilfshot pa-augstinata par 1 kapeiku us grabda, ta tad no 7 us 8 kapeikahm. Zaur to is gadus grib 15 milionus rublu eement wairak. Walsts-padome scho preekschlitumu jaw esot peenehmufe. Tapat ari pa-augstinafschot zutura afzihsi; bet galigitas wehl ne-efot nospreests.

Mangalu juhskolas mahzetteem bija 24. Aprili pahrbaudischanu. No 5 mahzetteem, kas us eksamenu bija peeteilufchees, ischetri tapa atsihti par mahzibas kursu beigufcheem. Peters Busch no Weet.-Ddsenas un Peters Reimann no Gubernas muischas dabuja 1. klases jeb tahbraufschanas stuhmana leezibas, un Antis Pulne no Kalnzeema un Peters Briga no Chrg-teem — 2. klases jeb labotafschas stuhmana leezibas.

Leelwarde. Bee mums, ta „B.“ raksta, 21. Aprili ap launaga laiku, pehrkonim bahrgi ruh-zot, usnahza leetus ar leelu krusu, kura, ja buhtu anglu laika, buhtu leelu skahdi padarijufe. Schahda krusa pee mums usnahza 1875. gada pascha rudsu seedu laika, kura rudsus ta nosita, ka wisu bija janoptauj.

Lugaschi. Deeldeenas widus deena 13. Aprili sch. g. pehz pusdeenas lauschu bari lasijabs Lugaschu kapsehta, wareja domah, ka kahdu mihtu aigahjeju bij nahkuschi pawadiht. Un ta ari bija. Ka Lugaschu dr. zeen. mahzitajs Ulmann lungs fwehtku pirmdeena no kanzeles aigahjejus, kas no draudses ar nahwi schlihrufchees peeminedams, peemineja ari wihtu un tehwu, ko Lugaschu draudse it labi pasina un kursch bija tai ilgus gadus par draudses pehrminderi bijis, usajzinadams rihstu to pawadiht. Kas bija tas wihts, ko peemineja deena semes klehpi gulbija? Ne augsts pehz kahrtas un dsimuma, bet wihts, kura sied bi muishcha laika tuwaku mihlestiba pildijufe, kursch bija sawa gara muishcha zihtees saweem lihdszilwekeem par labu dsihwot un wifada sinā par labu preekschshimi buht. Tas wihts, ko paglabaja, bija firms, tas kungs tam bija wehlejis dands gadus schini behdu eeleja pawadiht, ka ziteem kahdeem. Ilgs bija wina muishchs, jo leelata ta skunga schehlastiba. Lugaschu draudse pawadija sawu bijuschu pehrminderi, firmo tehwu Dahwi Kilkahnu, kas tai 36 gadus par basnizas pehrminderi bijis. Pee kapa zeen. draudses mahzitajs tureja sirsnigu lihlarunu, kura norahdija mihta aigahjuscha nopelmus. 36 gadus tas esot par basnizas pehrminderi bijis. Preeksch kahdeem gadeem — mahzitajam negribot — tas luhdsees atlaischanu,

aishildinadamees, ka wezam esot grubti amatu ispidiht. Wairak mahzitajeem tas esot kalpojis, no kureem daschi esot jaw mirufchi un kur nu ari pats firmais tehws esot aigahjis. Wina muishchs, lai gan dascham lizees, ka bijis bes leelahm behdahm, tomehr behdu wis netruhjis. Preeksch kahdeem gadeem tas gulbijis sawu mihtu laulatu draudseni wehsa kapa un ta, pat dsihwes wakara, palizis weentulis. Kad mahzitajs bija mihta aigahjuscha meefas us dusu eefwehtijis, tad fahla kapa smiltis birt. Kapam aisdarotees stedsahs mihti peederigi, ka dehli, meitas un behrnu behrni, ka ari radi, draugi, pasihstami, ihst fatot, gandrihs katris, smiltis faujinu kapa mest, firmam aigahjuscham teh-wam faldu dusu wehledant. Kad kaps bija aismests, tad tila ar kronisheem puschlots kapu kalninsch no mihtu peederigu rolahm, bet to waram zereht, ka tas kungs tur debesis dos par to winam debejs kroni.

Mihlais nelais bi wairak ka 80 gadus wezs palizis. Wina dsimschanas deena atrodabs tahda laika, kur wehl dsimtblufschanas migla par Latweescheem walbija. Winsch bija wihts, kas pats bija dsimtblufschanas grubtumus un ruhltumus peedshwojis; winsch bija kalpojis un peederejis, ka jaw dsimts zilweks, saweem lungeem. Winsch bija ka tosal' muishu tehwu tehwi, dsimti, lihds kamehr 1819ta gada 26. Merzi, zaur muisham ne-aismirstamo Kreewijas Keisaru Aleksanderu I. atspihdeja brihwibas faulite, Latweeschu tautu brihwu dari-dama. Mihlais nelais bi dsimtblufschanas grubtumus pats peedshwojis, pats baudijis, tadehl winsch flaidri sinaja, kas ir grubtumi. Dauds reis, kad tagadeja jauniba par grubtumeem runaja, winsch teiza: „Ut krusidehli un krusmeitas! tagadeja Zuhfu grubtiba, ko Zuhf par grubtumu tureet, buhtu agratos laikos ta leelata schehlastiba, tas leelakais weeglums bihtis un katris buhtu par to preezajees, to ar preeku usnehmis un wehl Deewinam patezees. — Lai dus faldu un meera mihtais aigahjis, lai dus sawa wehsa kapa apafsch sala welenina. Bet daschi pamahzidami wahredi wehl dsihwos daschu sirdis ilgu laiku. Kas ilgi schini pasaulē dsihwojis, tas dands peedshwojis un kas dands peedshwojis, ta wahredi paleek katreis mahzibas mahzibas wahredi, kad til tos gribam eewehrot un ta mahzibu peeneht. Wehl ilgi godam peeminehs „Talgala tehwu“ daschi un siarp dascheem ari scho rindinu rakstitajs, kas pats daschu mahzibas wahredi dsirdejis no mihta nelaika, lai gan bija tilai fwefchineeks. Salda lai ir dusu mihtam nelaikam.

Bez-Drusti. No tureenas mums peenahjis schahds raksts: Leeldeenas-fwehtku pehdeja deena tapa schejeenas walsts nama isrihkots teatris un weefigs wakars. Ar isrihkojumeem wareja buht pilna meera, jo katris, kas tos bij apmeklejis, atstahja no teem jauku atminu. — Tomehr schahdeem kahrtigeem isrihkojumeem ari ir sche-fawi pretineeki un konkurenti, kuri ar saweem schur, tur, par kasteem isrihkoteem „dantschu wakareem“ ranga teem skahdeht. Schahds konkurentu isrihkojums bija ari pirmos leeldeenas fwehtkos muishas stalla wahgusi, pee kura wifus peelaufschu, kuri til nandu preeksch bairischa pirlschanas metufchi; kuri negribejufchi, jeb nespehjuschi schim mehrkim sawu artawu dot, preeksch teem wahguscha durwis bijufschas stingri aiflehgtas. — Tahda wihts fametufchi wefelus 2 rbl. 49 kap., par kureem atwedufchi wefela muzā alu, lai tahda wihts ari par buhtu buhtu

gahdats, kuru eetaifijufchi kahda tuffchâ stelinâ. Minetâ deenâ ap pusdeenu jaw atskaneja wahgusi klarnetes musika, pawehstidama, ka dantschi fahlfufchees. War domah, kahda tur buhs danzofhana bijufe, kur naw neweena loga un kur gaismas stareem til zaur sara un atflehgâs zaurumeem ja-eespeeschahs! Par kahrtibu gahdajis stalka-puisis un lai jo pilnigaks sawâ kahrtibneeku amata buhtu, tad apspraudes ar platahm sibda bantehm, lai katris to jo labi pasihitu. Bet lâ tas jaw tahdâs reisês mehds buht, gals nebijis til smuls kâ eefahkums, jo til ko bairischa fahzis truhlt, tad ari stingrais kahrtibneeks fahzis weefus no sawa wahguscha treekt ahra, tâ ka tee, kas preeksch pahra stundahm kâ draugi bij fanahlfufchi, nu kâ eenaidneeki schlibrahês. Un nu, mihtais „Nahjas Weesi,“ kas tu pa Latwiju staiga, pastahsti ari schahs rindinas saweem lasitajem, lai tee, kuri wehl tahdus kaktu dantschus zeeni, nahf pee atsihshanas, ka labaki ir kahrtigus isrihtojumus apmelteht, neta pa katteem dauidamees sawu godu, pat reisahm sawu weselibu jaudeht.

Kreilens.

Chrgli. No tureenâs „B.“ pasneedi schahdu sinojumu: Scho wasaru no Chrgleem kahdas 45 dwehfeles aigahja uf Kreewiju dshwot. Daschi fainneeki, kaut gan bija schehl, sawas tehwa tehwa mahjas zitam rokâ pamest, ar fagraustu firdi gabja projam. Uf jautajumu, kadehl paschi nedshwo, bet eet zitur, tika atbildets: Nespehjam pahrliezigi augstas rentes imakfahnt un zitus grehtus paghejrejumus ispidiht.

Kâ jaw sinots, schini pagasta ihstahs bakas plosahs, ar kurahm jaw 27 ir nomirufchi, wiswairaf behrnini.

Zelgawa. No tureenâs „B. S.“ pasneedi schahdu sinojumu: Kâ tagad dshidams, tad lihdschiginigais Zelgawas beedribas preekschneeks J. S. Neumana lungs atkaphschotees no sawa amata, un runas-wihreem buhschot wina weeta jawehl kahds zits runas-wihrs par galweno preekschneeku, jo sawu weikalu un zitu eemeflu labad nespehjet J. Neumana lgs wairs pildiht runâ stahwoscho amatu, ar kuru saweemota jo leela atbildiba. Apzerot it wisus apstahklus, un it fewischi wehl to eewehrojot, ka no fehjas, kahda schini laika tautas attihstibas lauka top eefeha, atkarajahs aridsan tas, kahda buhs nahklotnê rashâ, wehlamees, ka runas wihri zeltu ir par nahkamo preekschneeku tahdu wihru kam weentahrt pulst firds preeksch paschas leetas, kam otrahrt deesgan plafcha redse, un kam turplikam preeksch beedribas darischanahm atliktos ari deesgan laika, jo kâ dauidstahrt peedshwots, ar labu gribu nebuht nepeeteel, attihstibas leetas prafa aridsan peenahzigâ mehtrâ isglichtotu prahtu; il katris majal jeb wairaf swarigaks darbês prafa rolâs, pagehr laiku, kura lectpratejam eespehjam buhtu wina darinaht.

Jaunjelgawa. Kâ jaw awisês sinots, tad Jaunjelgawâ tika apfagta 3. pantonbatatonas kasa, is kuras bija wisa nauda isnemta, proti 27,400 rublu. Saglis tagad ir peenahkts un wisa naudas suma rokâ dabuta. Saglis ir kahds saldats, kas uf walti pee kafes stahwejis. Winsch isdewigâ briedi atflehgâs skrubwas atskrubwejis, naudas lahdi isnehmis, to uf lauka sadausijis un aprazis, bet naudu paglabajis apaksch kasermas junta.

Jakobsona lungs, Wilandes Igaunu laulfainneezibas beedribas preekschneeks, stahsta sawâ awisê „Sakalâ,“ ka zeen. gubernatora lgs par laulfainneezibas kongresa laiku Rigâ Igaunu delegatus usajinajis, winam sinamu dariht, kur

wehl klaufibas pastahwot, lai waretu par winas isnihzinaschanu gahdah. Tadeht teem, kam zaur klaufibu jazeesch, nu esot sinams, kas jadara. Tahdi fainneeki, kas Wilandes laulfainneezibas beedribas lojekti, warot sawas teefibas list aistahweht zaur schihs beedribas preekschneezibu.

Ministru komitejâ, kâ „Wald. Wehstnefi“ lasams, nesen tizis spreesis par atkafhcham, telefonus eetaifihit. Ministru komiteja atsinufe par wajadsihu, telefonus, tapat kâ telegrafus, nemt waldischanas pahrsinâ un pastu un telegrafu ministrim usdot, fastahdih projekt, pehz kura telefoni buhtu eetaifami; preeksch telefona weena pascha nama robeschâs waldbibas atkafhchana ne-esot wajadsiha. Schis ministru komitejas nolehmunis 27. Februari no Keisara Majestetes apstiprinats.

Spektu kahrschu jenas ir pa-augstinatas, bet wina schkiru skaitls pamasinats, tâ tad turpmal pahrdos: A. 2 spehles pa 52 kahrtim: 1) glasê kahrtis a) Keisara pilspagalmam pa 3 rbl. — kap., b) publikai 2 rbl. 50 kap.; 2) atlasa kahrtis 1 rubl. 75 kap.; 3) pirmas schkiras 1 rubl.; 4) otras schkiras 60 kap.; 5) pasians kahrtis 1 rbl. 20 kap.; 6) miniatjur kahrtis 20 kap. B. 2 spehles pa 32 kahrtim: 7) pirmas schkiras 90 kap.; 8) otras schkiras 50 kap.; 9) treschas schkiras (36 kahrtis) 20 kap.; 10) Polu pirmas schkiras 1 rbl. 20 kap.; 11) Polu otras schkiras 30 kap.; 12) Brahka 70 kap. Tadeht ka naw eespehjam, tuhlt nobeigt 2. schkiras 1. klafes kahrschu pahrdoschanu, schahdas kahrtis wehl paliks pahrdoschanâ un makfahs 2 spehles pa 52 kahrtim 90 kap. un pa 32 kahrtim 80 kap.

Peterburgâ, 28. Aprili. „Waldibas Wehstnefi“ lasams: 26. Aprili Kijewâ notika usbruzeni schihdeem, kuras wajaja un kuru bodis islaupija; nahklofchas deenas rihtâ ar lara-spehtu isgahdaja meeru. 500 apzeetinati. — 27. Aprila pusdeena nemeeri atkal iszehlahs no jauna; bet ar waru tika apspeesti, pee kam laudis 1 feewa nonahweta un daudsi eewainoti.

Wisaugstata atkauja. Keisara Majestete, kâ „Wald. Wehstn.“ sino, ir 26. Aprili Wisaugstati pawehlejis, ka wifseem generaleem, schtaba wirsneekem un augstakeem wirsneekem, kâ ari lara-deenasta eerehdneem atkafhjam, pilnu bahrsdu walkahnt, un tad gwardu un grenadeeru pulku semakas kahrtas kareweem atkafhjam, ka wineem nahklamibâ sawas bahrsdas naw apzerpamas.

Par schihdu krawalu Jelisawetgradâ tagad lasam plafchakas sinas. „Golofam“ raksta 17. Aprili: Tikai schodeen war pahrskatiht nopostischanas darbu. Ihpaschi kriht azis eelas, kas kâ ar fueegu aplahatas spalwahm. Schihdu mahjoktês neweena gulta, neweens kifens naw palizis wewels. Blakus nopostiteem nameem redsami gabali sadausitu mehbelu un schahdu tahdu mahjas rihtu. Wina starpâ atrodahs salausitas klaweeres farausitahm stihgahm. Nameem eedausiti logi un durwis, eefschâ wifs ispostits. Wisipirms nehmahs nopostih schihdu schenkus, aisdotawas, wihna pagrabus, atlahatos namus un bodis un tad laudis gahsahs wirsju wifam, kas ween peedereja schihdam, wifu sadausidami un nopostidami. Uf tirgus wehl schodeen juku jukahm ismehtatas prezes un doschadi rihti. Wisu ismeta lauka uf eelahm. Tur atkal bija eeradufchees ziti, kas leetas panehma un aifnesa. Gauschu publis, kas fastahweja is amatneekem, maspilfoncem un semneekem, nekonnehma, saplehfa pat naudu, ko dabuja rolâs, wara un sudraba naudu, ko schihdi teem peedahwaja. Tâ par peemehru weens schihds lauschu publim folija

2000, otras 1000 rublus u. t. pr. Til brandwihnam un ziteem, magasinâs un bodês atrasteem dshreeneem, laudis leeliski padewahs. Schenkôs un brandwihna noliktawâs sadausija wifas muzas, tâ ka pagrabs tuffchas muzas, tâ fakt, peldeja pa brandwihnu. Daschi pat tâ bij peestrehbufchees, ka gaudrihs noslihta tahdâ brandwihna esarâ. Pa eelahm daudsi walstijahs un guleja bes famanas aif leelâ reibuma. — Wiswairaf eekairinaja laudis kahdi rewolwera schahweeni no schihdu puses. Tagad stahsta, ka preeksch leeldeenahm schihdi fapirkufchees lihds 75 rewolwereem. Tâ par peem. runa, ka laudis jaw gribejufchi iskriht, te is nama kahda schahuts schahweens, laudis atgreeshs atpatal un nopostija namu. — Leelajâ sinagogâ eedausija tikai logus, bet wifas zitas sinagogas nopostitas lihds pamatam. — Pee nemeereem daud aplahrtnes semneeku peedaliyahs. Weens schihds nonahwets. Schihdu leelaka dala pee laika bij aifbehgufe. Gauschu publim weens wihrs eewainots zaur rewolwera schahweenu. — Gewehrojama ta leeta, ka neweena krihtita nams naw apflahdets. Uhpilsehtu nameem ar krihtu bij uskrihtis ihpafschneela wahrs; bes tam krihtito nami bij eeshmeti zaur krihtu. Daschi eedshwotaji pee logeem bij nostahdijufchi siewhto bildes.

Rischinewâ, 20. Aprili kâ „Golofam“ telegrafeere, notika fadurfchanahs stary schihdeem un krihtiteem. Daschas bodis kluwa nopostitas. Dauds lauschu tika apzeetinati.

Is Nikolajewas sino „Golofam“ schahdu gadijumu: 2. leeldeenas siewhtkôs deewkalposchanas laika, kâ likahs, wehjsch eepuhya parestiziga basnizas preekschnamâ papihra rulli. Nullis eekplodeereja pee feenas skatâ sprahdseena un aifdegahs. Basnizas fulainim isdewahs, ugunt apdheht. Zaur ismekleschanu israhbijahs, ka rullis pastahweja is 4 gabaleem, kuri sakarâ stahweja zaur pawedeeneem.

Katerinoslawâ. „Golofam“ raksta: Bagahjufcho treschdeenu schihdu starpâ iszehlahs leelas isbailes; jo wehstis bij ispaudufchahs, ka nodomats, usbrukt un wajaht schihdus. Polizija rikhojahs tam preti. Pa bulwareem aifleedsa staigahnt. Sinagogâs netureja deewkalposchanas. Sestdeen neweens schihds nekur nerahbijahs. Bet lihds schim nekâs wehl naw notizis, kas peerahditu, ka walodahm un isbailehm buhtu kahds pamats.

Warschawâ 17. Aprili polizija isputinaja kahda Jelikfa Kruppes mehginajumu, ar waru aifwest sawu radineezi Sofiju Kruppi, ziteem zilweleem peepalihdsot, lai zaur to waretu emanot paschu Sofiju un winas leelo mantibu. Pehz wezaku nabwes Sofija Kruppe bija nodota kahdas Jasinski kundses audsinaschanai un kahda Schtschesinska kunga aifbidnibai; bet schahdi nofazijumi winas onkulim nebij pa prahtam; tadeht winsch nospreeda, meiteni ar waru aifwest un tâ to dabuht sawâ warâ. 17. Aprili, kad Sofija isnahza is basnizas, winsch ar 3 kungu palihdsibu to nonesa gaidoschâ karitê, kura jaw sehdeja weens lungs un weena dahma. Karite ahtri ween aistripoja, bet Krakawas ahripilsehtâ tika peetureta; jo polizija bij pamantijufe, ka Sofija raudsija tilt walâ. Sofija atdota atkal sawai audsinatajai, un leeta pate nodota teefai.

Ahrfemes sinas.

Berline. Schi jaw kahdas deenas ispaudufchahs sawadas walodas par Turzijas suhtna Sadulla beja noslehpumu pilnu flimibu. Senata sultana Abdula Azisa fleplawi tagad atlahiti. Nu Sadulla bejs dabuja no sawas waldbibas

finu, lai winsch fawu fuhtna weetu Berlinē atstahjot un tuhdat dodotees us Konstantinopeli, jo wina tur wajagot par leezineeku prozese pret sultana Adula Afisa flepkaweem. Bet Sadulla bejs nebrauza us Konstantinopeli, ar rakstu atbildebam, ka winam breefmigi azis fahpot. Berlineefchi doma, ka ta tilai tahda islikfchanahs ar to azu flimibu, jo no Londones atnahkufe fina, ka pee mineta sultana flepkawibas ari par wainigu israhbijees kahds Turku augsts walsts wihrs, kas schim brihscham par fuhtni atrodotees ahrsemes. No wiseem Turku fuhtneem ahrsemes tilai Sadulla bejs ween dabujis finu, lai dodahs us Konstantinopeli, un ta tad doma, ka Sadulla bejs peedalischanahs deht pee flepkawibas us Konstantinopeli aizinats. Politikas wihti, kas Turku buhschanahs smalki pasihst, tahdas domas issajijufchi, ka wifa prozese sultana flepkawibas deht tilai tadeht usfahkta, lai daschus augstmanus waretu no walsts amateem atraidihst un turflahst wehl spaidihst. Tad ari doma, ka fchi prozese waretu preeksch tagadeja sultana palikt par wahrigu. Nu redsehs, waj minetee politikas wihti buhs rittigi paredsejufchi.

Anglija. Tunifas leeta, ko mas likahs eewehrojot Anglija, tagad leelaku eewehroschanu fahzeflufe pee Anglu waldbibas un parlamentes. Anglija baidahs, ka Franzija Tunifas walsti few nepeefawinatohs. Anglija wehl it labi atminahs, ka Franzija toreis, kad wina fawus kara-pulkus us Alfscheriju fuhtija, ari Anglijai fajija, ka wina (proti Franzija) negribot Alfscheriju few peefawinatees un tomehr to few peefawinajahs. Londone doma, ka Franzija ari tagad us tam isejot, lai waretu Tunifas walsti par fawu ihpafschumu eeguhst. Kad Franzija eeguhstu Tunifas walsti, tad winas eefpehja Seemeku-Afrika augtu un tapat ari Egigte, zaur ko Anglijas labumi Egigte tiktu skahdeti. Tahda buhschanah Anglija efot nodomajufe, Egipti sem fawas wirswaldbibas dabuhst, tillihst Franzija buhs Tunifas walsti fawa feschah eebahsufe.

Parihje. Franzijas ahrleecti ministris Bartelemi weetneeku fapulze isskaidrojis, kahda politika Franzijai efot Tunifas leeta. Winsch teija, ka waldbiba nemas nedomajot Tunifas walsti few peefawinahst; wina tilai gribot nemeerigos Arumireefschus kreetni pahrmahziht un ja israditos par wajadsigu, tad ari eenemt Tunifas pilsehtu, lai waretu Tunifas beju peefpeest, ka winsch dotu wajadsigo apdrofchibu, ka kahrtiba tiktu turpmaht ustureta. Waj Franzija, kad wina reis Tunifas pilsehtu buhs eenehmufe, wairs is tahs itees, par to jafchaubahs. (Skatees to sinu no Anglijas.)

Serbija. Serbu waldbiba laidufe pee leelwalstim rakstu, kura wina fina, ka Serbija nodomajot sawam firstam dot kehnina nosaufumu, un jauta, waj leelwalstis ar to buhschot meera. Jatz, ka leelwalstis peekritihst, jo Serbija til pat patstahwiga walsts ka Rumenija. Weenigi Austrija par fcha nosaufuma pahrgrosifchanu kurnehs, jo wina bihsees, ka Serbija zaur kehnina wahrdu nedabutu leelaku peewillfchanahs spehtu pret Austrijas Serbeem, kuru zeribas us Serbu tautas saweenofchanahs sem weena waldbineeka augtu.

Slepenahs muhamedanu fabeedribas. Sem schahda wirsraksta kahda Wahzijas awise „Nat. Ztg.“ raksta ta: Tee grubtee preefshwojumi, ko Turzija beidsama Kreewu-Turku kara dabuja preefshwot, ir wifus muhamedanus padarijufchi nemeerigus. Arabija, Indija un stary muhamedaneem Seemeku-Afrika ir bailehm pamanijufchi,

ka kalifs (kalifs ir muhamedanu laiziga un gariga galwa un schim brihscham ir Turzijas sultans kalifs) no fawas godibas jo deenas jo wairak pasaude un weens semes gabals pehz otra no winas walstibas attriht un kristigahm walstim peekriht. Kamehr Turzijai bija japeedshwo, ka tahs walstis, kas mehdsfa Turziju aistahweht, wajadsiga brihdi no aistahweschanahs atraujahs, tamehr wina wifu ustizibu us Giropas walstim saudejufe. Tahda buhschanah stary muhamedaneem tahs domas iszehlfchahs, ka tilai jazere pascheem us fawu palihdsibu un ka wifilihdselki isleetajami, lai waretu muhamedanus no kristigeem pilnigi atswabinahst. Ta par peemehru Anglu waldbiba Indija dabuja pehdas pamaniht kahdai flepenai muhamedanu fabeedribai, kas no Anglu wirswaldbibas Indija grib atswabinatees un ar ziteem muhamedanu brahteem fabeedrotees, kas Afrika, Afrika un Giropa dsihwo. Tee ta nosauftee „muhamedanu nihilisti“ grib fawu darboschanahs Indija fahst, ar Anglu pahrwalditaja nonahweschanu un teem peederigo kafu islaufifchanu, kas finams wineem wairs ne-isdosees, tapehz ka Anglija to pee laika dabuja sinahst. Kapehz muhamedani tahdu taunu prahtu tura us Angteem, tas nahja no schahda atgadijuma: muhamedani domaja, ka beidsama Turku kara Anglija turefchotees us Turzijas pusi, bet beigahs israhbijahs, ka Anglija pate no Turzijas atnehma Kipras salu, turpretim winai bija Turzijas robeschas ja-aistahm, bet wina tai pate atnehma semes gabalu. Giropa nemas nesin, zil tahdu flepenahs muhamedanu fabeedribas isplatitas, ta par peemehru Indijas muhamedani it skaidri dabuhst finas, kas Konstantinopeli noteek un Konstantinopeli atkal sin, kas Indija noteek. Muhamedanu tijiba ir ta, ka wineem tilai us fewim ir japalaujahs un schim domahm ari peefsejahs Turzijas sultans. To ari peerahda ta buhschana, ka beidsama laika Turzijas sultans loti laipni fanehmis daschus muhamedanu printschus is Indijas. Printscheem ari bijufchi daschi augsti garidsneeki lihdsah un ta ari tikufe pahrumata muhamedanu tijibas leeta. Ka is Parihses teek sinots, tad sultans pats peederot pee kahdas tahdas flepenahs fabeedribas, kura fahzahs „Safim“ un kuras lojekli ir isplatiti pa Giropu, Preeksch-Afija un Seemeku-Afrika.

Tahda buhschanah, kur wifil muhamedani grib kopah turetees, ari Tunifas leeta paleek preeksch Franzijas nopeetnaka. Ka paredsams, tad Franzijai war isnahst leels karfch ar Seemeku-Afrika muhamedaneem, lai gan schim brihscham tilai mas karinsch fahzees ar Tunifas walsti. Franzija fcho buhschanu nopeetni eewehro un tapehz fahst stipri fawus kara-pulkus isrihtot. Ar Spaniju, kurai ar Morokas walsti ir kopah robeschas, Franzija tagad tura nopeetnas farunas. Ari winai ar Italiju bijufchas fawas farunas. Franzija, ka redsams, grib ar Giropas walstim islihgt, lai winai buhtu swabada roka Tunifas kara. Turpmaht sinas peerahdihs, waj Afrika muhamedani wifil fazelseees us karu pret Franziju.

Sinas is Somijas.

Somija jeb Pinu seme ir pee aufstahm seemeku semehm peefkaltama un tadeht no dabas mahmulinas ar mas auglibu apdahwinata, bet tomehr tai netruht deefgan romantigu dabas jautumu, ko wifil tee apleezina, kas pa fcho semi zelofufchi. Wina ir bagata ar esareem, tumfchi sateem fluju koku mescheem, granita klintim u. z. eewehrojumeem. Semkopiba tur

atlihdsinajot tilai darbu puhlinus, kad semi ruh-pigi un mahfligi apstrahdajot un Somi efot schaja fina ihsti prateji. Ruhpneeziba efot tur wifada fina flawejava un derot „flawenai Baltijai“ par preekschfihmi.

Somu semes eedshwotaju wairums fastahw no diwahm tautahm, Someem un Sweedreem. Wehl preeksch mas gadeem Sweedru tauta bija tur waldofcha tauta un winas walodai bija dauds leelakas teefibas neta Somu walodai, bet pehdigaja laika Somu tauta ir zentufehs few leelakas teefibas eeguhst un tahs ari panahkufe, ta ka tagad tur abahm tautahm un walodahm efot weenadas teefibas.

Somu un Igaunu tautas ir tikpat tuwu radeneezes, ka Latweefchi ar Leifcheem, bet Somu tauta ir Igaunu tautai wifada fina tahki preekschah, tadeht Igaunu laika raksti mehds beefchi par Somiju un Someem rakstihst un Igaunus pamudinahst, pehz Somu preekschfihmes zenstees.

Behledamees „Mahjas Weefa“ zeen. lasitajus ar Somiju zil nezil eepafshstinaht, pahrtulkofchu daschus gabalinus is kahdas Igauneetes, Pehrna kundses apraksteem, kura daschas Somijas weetas apzetojufe. Wina raksta ta:

1878. gada tila Dahnis Klausfons-Kaafs us kahdahm nedelahm us Tehrpatu atazinats, kur winsch eewehrojamaht wihreefchu un feeweefchu skaitam roku-darbus mahzija. Es atrados ari stary scheem mahzikeem. Mahzifchana notika feschah nedelas un tur tila schaja ihfa laika ihsti dauds eemahzits, bet tomehr es atsinu, ka man wehl dauds truhka, eekam wareju fahst zitus mahziht. Tahlakas mahzinahschanahs deht es gribetu papreekschu us Dahniju zelot, bet us fawa brahka padomu, kurfch bija pa diwi lahghm Somija bijis, es brauzu turpu, lai tur roku darbos tahlaki attihstihstos.

Muhfu Igaunu tautai ir jaw dauds dsihwu tehlu par Somiju un Somu brahtu dsihwi preekschah stahdits. Tomehr es ari eedroschinas ar fawu ne-isweizigu spalwu ko usfihmeht, tijedama, ka wehstis par mihkeem radu brahteem, kuri atstahstu seemehds dsihwo, ir alafsch muhfu firdi par preeku un atspirdsinahschanu, kad ari loti beefchi lafa.

Tadeht, ka man Somu seme un tauta bija wehl glufchi nepafshstamas, es nesinaju isjedodama, kur to atradifchu, ko es melleju. Bet man bija eewehleschanahs raksti pee eewehrojameem Somu wihreem lihds, un tadeht es zereju ar winu palihdsibu to weetu atrast, kur smalkos roku-darbos warefchu pilnigakas mahzibas eeguhst, jo Somija ir roku-darbu fina tikpat flawena, ka Dahnija un Sweedrija. Tadeht es isbrauzu 1879. gada trihs deenas preeksch wafaras swehtkeem is Peterburgas pa dselsszektu us Wibburgu, kur biju nodomajufe pahri deenahm apmestees, jo man bija preeksch tureenes ari eewehleschanahs raksti lihds.

Wibburga ir skaidra un ehrti buhweta pilsehta juhreas mala, ta ka es tur eebrauzot jaw ar minu eedraudsejos. Es domaju: kad fchih pilsehtas laudis ari buhs til mihligi, ka wina pate usflatot, un kad es fche to atradifchu, tadeht ihpafchi fchurpu zetoju, tad es palifschu fche ar preeku.

Mana wehleschanahs peepildijahs. Es tilu no kahdas skolotajas, pee kuras wifu pirms aifgahju, til laipni un mihligi fanemta, itin ka es buhtu winas ilgi gaidita radeneeze. Tur dabuju ari sinahst, ka es Wibburga to pilnigi atradifschot, ko es melleju, tas ir, pilnigu mahzibu roku-darbos. Es paliku tadeht kahdas peezi nedelas Wibburga, kur es loti zentigi strahdaju.

Es isgahju ari beeschi aplahrtini apflatiht, tur gribeju ar tureenes lauzeneeki dšihwi ari eepasibtees. No es tur eewehroju, to tagad usralstischi preeksch faweem tauteescheem.

Skolotajai buhdamai man bija Somu skolas un winu stahwolliis ihpafchi ja-eewehro. Somija teel par skolahm loti gahdatš, ihpafchi ari par kauschu skolahm. Wiburgas pilsehtä ir preeksch tä dehwetas kauschu skolas leela un gresna diwtahschu mahja usbuhweta, tur pilsonu dehli un meitas pirmo mahzibu dabu. Bet fcho skolu apmelle gubernatora dehli ari, eekam tos us augstalohm skolahm fuhita, kas leezina, ka kauschu skolas teel par tautas pamatu afstahs. Schahs mahjas apalstahschu ir preeksch roku-darbu mahzischanaš eetaisita, tä preeksch sehneem lä meitenehm. Tur ir ihpafchi kahda leela sahle preeksch sehneem, kura feschu ehwetubenki, trihs drejashanas benki, weens benkis preeksch smalku leetinu issahgejumeem un wisi darbu rihti pilnigi apgahdati. Leeli flapji bija ar wifadeem mudukeem pilditi, kuzi is Schweizijas un zitureenes atwesti un materials preeksch wifadeem darbeem bija leels wairums fagahdatš. Preeksch meitenehm bija wairaf istabas eetaisitas, kuras atradahs auschamahs stelles, fchekreshchanas kofu, ratini, fchuhshchanas un adishchanas mashinas. Tur bija ari pilnigi eetaisits kehkis, tur meitenes mahzijas ehdeenus fagatawot, un pilniga weschas masgatawa, tur tahm mahzija wifadu weschu masgahit un strisheht. Oträ tahschä bija skolas sahles. Tur tika 500 behrni mahziti. Par skolotajeem bija wairaf feeweeschu neta wihreeschu — wisi seminarijas fawu amatu mahzijaschees. Kad nu es biju tajä laika turpu aibraufuse, kura skolu atlaida, tadeht es redseju dauds lo, kas man preeku darija.

Peegäs sahles skoleni un skolneezes tika pahrbuditti, to tee bija weenä skolas gada eemahzijaschees, un behrnu wezaki un skolas waldes lozekki gahja fwabadi no weenas klafes us otu klauwidamees. Tur es redseju ari dauds augstas kahrtas lungus un muishneezes, kuzi wisi bija ar preeku atnahlfuschi skolenu eefamineerechschanu klauwitees. Wareju nomaniht, ka wineem skolas no firds ruh. To wifu eewehrojuot man eeschahwahs muhsu dsimtenes masahs neezigahs skolinahs prahta, kuras muhsu meitenes no faimneezibas neta nemahjahs, bet eeradinajahs tilai newefeligu gaisu ee-elipot.

Somija man tika stahstits, ka katriš skolotajš dabujot no semes waldes kafes lihds 1000 marku algas (1 marka muhsu nauda kahdas 40 lap.), bes ta, kas teem no pilsehtas un behrnu wezakeem teekot malfats. Kad kahds skolotajš nomiršot, lai tas buhtu waj draudses jeb pagasta skolotajš, tad wina atraitne dabujot lihds mirschanai katra gada 1000 markas pensijas. To dsirdot manas domas atlibinajahs atkal us dsimteni, tur mans wihš ari bija diwdesmit gadus par draudses skolotaju bijis un tur winam bija daschi gabi ar feewu un behrneem ar 200 rubteem algas japahrtteel, un atstahja pehz nahwes mani ar pezi nepee-augfcheem behrneem, kureem usectu bads, kad es faslimtu un nespehtu tos ar faweem darbeem wairs uftureht. Ja, mums wajaga ahsemju labakas buhshchanaš redseht, tad waram tos truhkumus pilnigi atfihit, kas muhsu dsimtene wehl walda.

Kad Somija kahda weeta grib jaunu skolas namu buhweht, tad ta plans ja-eeufhta semes waldei preeksch apstiprinashchanaš, tur preeksch tam ezelta komiteja to pahrskata. Kad fchi komiteja isteiz planu par labu, tad drihst pehz

ta skolas namu buhweht. Tadeht wisi Somijas skolas nami ir tä buhweti, ka wini ar skolas wajadfibahm pilnigi fader.

Ka roku-darbu mahzischana Somija loti isplaukuse, to apleezina tas, ka fchee darbi tika Parihses istahde ar selta medali pagodinati.

Darbi, kuras skoleni isgatawo, teel pahrdoti un trescho datu no eenemas naudas dabu skoleni paschi. Wiburgas kauschu skolä bija sehnu darbi istahditi, kuzi bija loti skaisiti isstrahdati. Ihpafchi apbrihnojami bija tee darbi, kuzi bija no ehweletahm flaidahm, kluhdsinahm un koku fatnehm isstrahdati. No meitenu darbeem bija isralstoti krekli, brihnum mahfsligi austi audekli, kahju apfegi un dauds ziti isstrahdajumi redsami.

Kur ween es skolas apmelleju, tur redseju wifu pilnigi apgahdatu, kas pee mahzischanaš wajadfigs, pehz wifu labakahs metodes taistitus galdus un benkus, flapjus ar mudukeem, globus, semes kahrtis u. t. pr.

Kahda obersta kundse, ar kuru biju eepasinees, dsirdedama, ka es wehlos ar Somu pagastu skolahm ari eepasibtees, usluhdsä mani, lai winu apzeemoju winas muishä, kura ir no Wiburgas 20 werstu atstatu. Es peenehmu fcho usazijnajumu ar preeku un garainu kugis aishweda mani kahda jaulä rihta pee krašta, kura tuwumä mineta muishä atradahs un ar obersta kundse bija man sirgus preti fuhitjuse. Skaisita muishä nobraufuse, tiku loti laipni usnemta. No tureenes es brauzu ar obersta kundsi pagasta skolas apflatiht. Tublin pirmajä skolä redseju brihndamahs, ka tur galbi un benki bija pehz til teizamas metodes taistiti un til gresni, kahdus muhsu wifu lepnakajä draudses skolä newar atraft. Skolas istabä stahweja harmoniums, kuresch 700 marku (280 rubl.) malfajis un diwi leeli flapji, kura weenä skoloshchanaš leetas un oträ grahmatu krahtuwe atradahs. Is grahmatu krahtuwes skoleni dabu pa skolas brihweenahm bes malfas labas un kreetnas grahmatas lasishchana. Ari tur tika roku darbi mahziti, kuras muishneezes wifus nopirka, tadeht ka winai tahdas jaulas leetinas patika. Bet daschas leetinas tika ari isstrahdatajeem pascheem atwehletas preeksch fawu wezaku mahju isgresnoschanaš.

Kad es redseju, ka sehni un meitenes weenä leelä skolas istabä kopä mahzijas, tad es waijazu: Waj pee Zumš sehni un meitenes pa nakti weenä istabä ari gut? Us to muishneezes usflattija mani brihndamahs un atbildeja: „Tad muhsu tautai wajadsetu loti prastai un ne-attihstitali buht, kad muhsu skolas tas notiktu!“ Manas domas lidinajahs atkal us dsimteni un man bija loti jakaunahs, jo diwi werstes no manas dšihwes weetas atrodahs skola, kuras skolotajam jastrahda pa wasaru lä sirgam dehlpahrtikas un pa seemu, kad wifu deenu ar mahzischanu loti nogurdinajees, ja-ispilda pa nakti stahrašta gaita, jo sehneem un meitenehm ir ta pate weena skolas istaba ari par gulamo istabu. Daschi wezu dsimt-laitu mihletaji muhsu dsimtene spreesch gan, ka meefas strahpi wajagot atkal eewest, jo zitadi netikumum nemot pee laudim wirskolu; bet waj wini nedaritu labaki, kad mekletu tur netikumum faknes rodahs un nelautu teem usbihgt. Mahzitaji fludina katra jauna gada deenä no kanzeles, zil jaunelles pagahjuschä gada atkal no tikuma zela nollihduschas, bet wineem neschaujahs laikam prahta, ka daschäs muhsu pagasta skolas teel netikumum dihgli weizinati.*) Wisi augstakee un semakee faines turetaji fuhdsahs par laiskeem un nebeh-

*) Labdas skolas warbuht ir tilai Igaunija, bet Latwija gan wairs ne. Bahrtulotajš.

digeem gahjejeem, bet neweens nepazet pirlstus un ne-ardara pee firds pee-augfchu naudas mafu, lai labaki gahjeji taptu audsinati. Kamehr muhsu laudis naw mahzijaschees atfihit, ka par labaku meitu audsinashchanaš jafahl gahdaht un ka pee meitu audsinashchanaš wajaga winahm tahdu skolotaju, kuzi prot winu firdis pareisi poteht; kamehr muhsu lauzeneeki wehl alafsch us to dsenahs, fawas meitenes kahdus gadus pilsehtu skolas fuhitit un tad pee kahdas „fchuweju mameles“ likt pahrpuleereht, lai meitas wehlaki no weenas weetas us otu fchuht eedamas taptu ziteem par wehrdsenehm — tilmeht — es faku — muhsu tauta netiks isglibtibas sinä nekur us preekschu.

Tu jaula, tu krahschäna Somija! zil dauds leetas tu waretu mums labu preekschshimi dot! Ar sirnigu ilgofchanaš es eedomajos tawus laudis. Tawi augsti krahti, tawi klufee meschi un burwigee esari parahdahs alafsch manahm azim un manas domas stedsahs beeschi turpu, tur es pa rahmeem wakareem, ar laiwinu wifinadamahs, klauwijos us tawas tautas fehrigahm dseefmahm. Tad es domaju: Tadeht Tu, Somu tauta, biji til nadfiga, kad tu fawu tehwiu fargaji, ka tawa kreetniba ir til pat zeeta, ka tawas afminu klintis, tawa dseefmu bagatiba ir til pat jaula, ka tawi jaulke meschi un tawa mihlestiba til pat dsika, ka tawi dsike esari. Kad es pa taweem jaulkeem dabas dahreem staigaju, tur, tur augstu klinkschu starpä Wanemuines*) peeminellis ar kolli rolä stahweja, tad man bija jadoma: Te Wanemuine ir fawu kolli distaki skandinajuse neta tur zitur, jo balfis, kas brihwibu, zentibu, tehwijas un lihdszilwela mihlestibu modina, atflan fche is mescheem un no klintim dšihwi zilweku firdis un tadeht fchi tauta spehja fawu brihwibu pahrshtahit un fargahit, kad mehs to saudejam.

Sauzi tad balfs manä dsimtene ari un modini tur ari to, kas ir deewigs. Tad teescham muhsu grawas un meschi dos atbalfi un dauds jaulumi, kas tagad wehl apafsch beesä apfegu dus, pamodisees dšihwibä. Tad tawas balfis teiks mums, ka darbs naw par kaunu, bet katra zilweku stahwolli par godu un ka isglibtiba ir par augstu stahwolli pahraha. Tee ir pamati, us kuru zilweku brihwiba jadibina, kas ir: ta brihwiba, ar kuru wini paschi pahfewi walda un fawai tehwijai un tautai tapat dšihwo, ka pat few.

Pastahstischi wehl kahdu preedshwojumum Somija.

Wafaras fwehtku oträ deenä tiku luhgta pee kahda isbraufuma dalibu nemt, kuru „Somu beedriba“ isrihloja. Schahs beedribas lozekki, kuzi pee isbraufuma dalibu nehma, bija: Pilssehtas galwa, kahds kara spehta augstaks wirsneeks, wisi pilsehtas skolu skolotaji ar fawahm familijahm, kahdi desmit studenti is Helsingforses augstskolas, starp wineem ari kahda fenala gubernatora dehls, un dauds zitu. Kahdi 70 usgahja us gresni ispuhskota garainu kugu, kuresch juhwas wilnds fchuhpodamees fchakli us preekschu dewahs. Laitš bija loti jauls un musla flanas no kuga atstaneja tahli klintainds krašds, tur tahs uslitahs ka fleepno garu dudinaschana. Tä mehs brauzam kahdas peezpadfmit werstes, pa juhru, tad nahja pirma apstahshchanaš weeta — kahdas muishas tuwumä, tur mums meschs un sali mauri preti fmaidija.

Jaw agraki es biju par fcho beedribu sinahit dabujuse, kas winas zenschanaš ir un ka wina

*) Igaunu un Somu tautas wejä dseefmu deewe. Bahrtulotajš.

ir ihpafchi to par fawu mehrki spraudufe: fawu tehwi walodu isglitot un mihtu tureht, tautas gara-dshiwibu pa-augstinacht un winas garigas mantas audsinacht. Schi beedriba bija ari few par likumu noteifufe, ka winas fapulzēs neweens nedrihtē zitu walodu runacht, ka tilai Somu walodu. Es, fiveschneeze buhdama, domaju, ka es scho beedribu newaru labaki godinaht, ka ar to, ka Zgaunu tautas apgehrbā pee Somu jautribas dalibu nemu. Us Somiju zelojot es biju kahdu feeweefchu uswalku libdē panehmufe, kahdus Turwastes pufē Zgauneetes mehds wal-kaht, un scho uswalku es biju wineem libdē brauzot apgehrbuse un to apalsch plascha un gara mantela paslehpufe, kamehr us mineta fwehtku platscha nofluwam. Tur fwehtku isrihtotajas (pilsfehtas skolotajas un skolotaju kundses) isnefa ehdeenus un dsehreenus no fuga us krafta. Kad zilwela firds ir preeziga, tad ari meefas atspirdsinaschanas libdēkli smeke wisu labaki apalsch Deewa filas debes, koku ehnās maura sehshot.

Es nowillu nemanot manteli un eestahjos tad Zgaunu tautas apgehrbā jautribas dalibneeku widu. Wisi Somu brahli un mahfas fapulzejahs ap mani un 70 rolas tika man pasneegtas, un wezais pilsfehtas galwa alasch no jauna: „Zil flaisis, zil krahschus schis apgehrbā!“ Tad manas domas steidsahs us dsimteni un es nopubtos: Kaut scho flatu muhsu Zgaunu feewas un jaunawas waretu redseht, ka winu wezmodes apgehrbē teel schē no augstalas kahrtas laudim apbrihtots un usflawets, kuri ir pasaulē daschadus krahschnus apgehrbus jaw redsejuschi! Es eedomajos ar noscheloschanu to, ka muhsu Zgauneetes daschadā apgabala mehds fawu jauko sentfchu apgehrbu nizinacht; man eeschahwahs tahs aufschas prahtā, kuras platas „jakas“ us plezeem uslar un isflatahs tad ka saku baidekli siru lauta. Kad es buhtu tahdā fiveschu modes apgehrbā Somu jautribneeku pullā eegahjufe, wini buhtu ar nizinaschanu man muguru greesufchi, bet nu wini newareja manu uswalku deesgan apbrihtot un teiza Zgaunu tautu par laimigu, ka winas feewahm esot tahds jauks apgehrbē.

Leels kasejas katlis wahrijahs driht muhsu preekschā un atspirdsinaja ar fawu bruhno schlidrumu wisus, kas winu dsehtra. Katrā stundā garainu lugis brauzā ar pilsfehtneekem mums garam un muhfeji apfweizinaja winus ar tscherebalsigahm dseefmahm. — Kad meefas bija atspirdsinatas, tad jaunee eefahla pa sako maura rotalot, pee kam tas bija eewehrojams, ka Somu tautas rotalas ar Zgaunu rotalahm gandriht gluschi weenadas. Tilai jaunkundschu pehz Franfschu wihses taifits apgehrbē aiskaweja winas pee streefchanas. Kad es buhtu desmit gadus jaunaka bijufe un scho desmit gadu dshiwes gruhthibas ari nepeedsihwojufe, tad es buhtu gan winahm rahdijufe, ka manā apgehrbā kahjas war tschallaki tezeht.

Tad kahds Somu dsejneeks, kursch bija ari jautribneeku pullā, tureja garaku runu, kuras faturē bija ihsumā schahds: Muhsu beedribas mehrkis ir, Somu tautibu pazelt un winas walodu un gara-mantas weizinaht. Tadeht mehds runajam fawā starpā ari tilai mihtu tehwi walodu. Bet mehds efam weenu darijuschi un otru aismirfufchi. Mehds wehlamees, lai tauta fawas ihpafchibas par wisu dahrgalahm tura un zeeni winas sentfchu labos eeradumus. To efam gan wehlejuschees un gribejuschees, bet ne-efam tā darijuschi, ka mums buhtu eefpehjam. Zhpafchi schodeen efam dshiwē redsejuschi, ka zilwels, kam wehrihs gars un kursch mulkigu lep-

nibu nizina, war katrā dshiwes atgadijumā kaut lo mahzitees. Muhsu jaunawas, kuras ka flaisas pukites muhsu jautru fapulzi puschlo, ir laikam schodeen nopubdamahs to noschelojuschas, ka muhsu augstalas kahrtas tagadeja apgehrba mode winu tschallu streefchanu aiskawejufe. Schai Franfschu apgehrbu modei ir ka wisas ziwiliseeretas pasaulē modei fawā weeta ari fawā teefiba, bet muhsu tantifka atfihfchana pamudina muhs, ka mums fawas tautas apgehrba wihsē jazeeni turklaht wehl wairak un tas ja-istahda ari dshiwē un darbōs. Tadeht mums japateizahs fawai weefei firsnigi, ka wina fawas tautas apgehrbā pee muhsu jautribahm dalibu nem, mums un muhsu beedribai zeenifchānu parahdidama un ar to mums ari eewehrojāmu preekschsihmi dodama. Kad mehds atkal fapulzeefimees, tad laikam wisi buhjim fawas tautas apgehrbā gehrbuschees. Tadeht lai dshiwō muhsu zeenijama weefa un libdē ar winu wisa muhsu radneeziga Zgaunu tauta!

Tahdās domās, bet ar dauds dedsigakeem wahrdem, runas turetajs runaja; tadeht man bija labē padoms dahrgs. Pehz tahdas pagodinaschanas klusu zeefdama paslehptees — ar to es buhtu fawu tautu ari libdē aplaunojufe. Tadeht es stahjos achi preekschā un pateizos Zgaunu walodā fawas tautas wahrdā par tahdu leelu pagodinaschanu un isteizu, ka katra ihsta Zgauna firdi dshiwō ta karsta wehlefschanahs, lai dshiwō muhsu seemelu brahli Somi! — Wisi fapulzejuschees sneedsa man firsnigi rolas.

Kad mehds tad ar garainu lugi tahtal brauzam un karogi plihwinajahs, itin ka wini Deewa jaukos radijumus apfweizina un musikas flanas no augstahm klintim preezigu zilwelu aufis flaneja, kad es jaukos meschus, romantigos klintē kraftus un us teem dauds zilwelus tautas apgehrbā redseju, kuri muhsu braufschānu noskattija un us muhsu musiku klausijahs, tad manas domas greesahs atkal us dsimteni un man islikahs, itin ka mana aigrahbta firds flumigi eetrihtetos. Kas ta bija par flumibu, to neweens Someets, kura tauta ir alasch swabada bijufe, newar fajust un fapraht, to fajust tilai tahdas tautas lozellis, kuru wairak gadu simtenu smags wehrdsibas juhgs nospaidijis. Bet ihsti wehrgi mehds buhtu tad, kad mums nebuhtu wairē ta spehja atfikufehs, wisus wehrdsibas gruschus is fawā widus isflauzigt. Brihws zilwels ir wehrdsibas lehdes ari swabads un swabadu tautu wehrdsibas lehdes newar aplaunot, kad ta ir pratufe tahs farauht. Mehds Zgauni un Latweefchi efam lozellē plaschahs Kreewijas tautu fabeedribā un efam atkal zaur augsto Kreewijas waldeneeku schelastibu par brihwahm tautahm tapufchi un preeksch ihstas brihwibas panahlfchanas ir dauds kreetnu tautas wihru fweedrōs strahdajufchi. Bet stary mums war wehl daschus wehrdsibas gruschus atraht, bet zentifimees tos drihsumā ismeht. To mehds panahlfim wisu ahtraki ar to, kad pahrlabosim muhsu feeweefchu audsinaschanu, kura tagad ne-teel wehl ne zil kohta jeb noteel gluschi greifi. Muhsu feewas un mahtes lai ir tahdas, kas prot behrnus swabadibas garā audsinacht. Un us to lai nemam zentigo un kreetno Somu tautu par preekschsihmi.

Tā kahda Zgauneete raksta, kura ar Somu tautu un winas dshiwē eepasinfuses. L—sch.

Weselibai flahdiga kaseja.

(Zi „Latweefchu tautas beedra.“)

„Latw. tautas beedris“ pasneeds faweem lastitajeem par eewehroschanu schahdu rakstu:

Lauzineeki un nabagalee pilsfehtneeki, kas naw kasejas dedsinataju un dsirnawinas eegahdajufchi un tomehr eeradufchi scho dsehreenu bruhleht, mehds famaltu kassju pirkt un to wini nedara wis katru reis leelās, ustizamās bodēs, bet daudskahrt schahdās tahdās schihdu bodelēs, domadami, ka schē dabujot wisas prezes lehtaki. Ja, leh-taki dabu warbuht gan, bet waj ari riktigu swaru un labu prezi, tas ir gluschi zits jautajums. Man, kas patē ar andeli nobarbojos, daschi andelmanu noslehpumi ir sinami, no ka ne-andeletaji it neta nesin, un tā tad ari schis, ka pehdejā laika Rigā daschi krahpneeki — (sinams tilai schahdi tahdi „laktu loymani“) mehds pee famaltas kasejas kahda stahda lapas peemaisiht, kam fagrausdetahm gan ir kasejai drusku libdēga garscha, bet kas ir loti gistigas un weselibai flahdigas, ka katris apsezinahs, kas dabas mahzibu zil nezil eepasinfuses. Schis stahds aug Widsemē tajōs apgabalds, kur wehl wezee ehnainee meschi atrodami. Ka winu latwiski fauz, to esmu peemirfēs, bet botanikā (stahdu aprahsids) to nosauz ar Latinu wahrdū par „Sirdeeb satuat.“*) Schis stahds aug kahdu pehdu garumā un tam ir sefchas libdē astonas, daschreis ari dewinas jeb desmitas tumfchas stihpaimas lapas, kas jaw no isflatas ween ir deesgan reebigas. Salahm winahm ir, ka jaw laikam gistsstahdeem, til pretiga garscha, ka neweens kustons to ne-aisteel. Schis lapas krahpneeki mehds fagrausdeht un tad leelā wairumā ar ihsto kaseju un zigorineem famaisitas famalt. Smulki eepakatas un ar jauku wahrdū, ka „Ihsta gatawa familijas kaseja“ u. t. pr., nosauktas schahs nahwes sahles, tad nu teel pahrdotas un atrod deesgan ne-aydomigu pirzeju, kas tahs schihdeem un ziteem schwindlereem par lehtu, bet tomehr taifnibas pehz loti dahrgu nauđu atnem, lai waretu fawu weselibu famaitaht. Pasihstu kahdu Zelgawas wasanki, kas schahdu famaitatu kaseju pa Pahrdaugawas eelahm un schur tur pa lasteem aplahrt nehfa un lauzoneekem un pilsfehtas strahdneekem ka labu un teizamū prezi par it lehtu malfu peedahwā. Sinams, ustizamās bodēs ar teel famalta, gatawa kaseja par 20 kap. mahzina pahrdota; tomehr neweens lai nedoma, ka ir tai us eelahm un lastōs pahrdotai libdēga. Schi teel sinamās fabrikās fagatawota un nahl bes kahdeem flahdigeem peemaisijumeem andelē; tur pretim ta us eelahm un lastōs peedahwata ir, ka jaw fozits, ar flaidrahm nahwes sahlehm fajaukta. Kas tad nu dsenahs pehz wehl leelala lehtuma, neta tas ustizamās un taifnigās bodēs atrodams, tas idod fawu nauđu neween til pat ka par welti, bet eegahda wehl nesinadams un negribedams breefmitigu eerozi, ar ko fawu weselibu famaitaht. — Zeredams, ka speh-schu ar ihfo isflaidrojumu labai leetai kalpot, tureju par peenahkumu, scho rakstinu laudis laift un wehlejos, ka tas nepaliktu wis ne-eewehrots.

W e s c h s.

Tu meschs ar faweem kupleem sareem Man tuhstiofchlahrt schē fweizinatē!

Pee taweem bogeem plascheem, gareem, Man stigaht preeks un lustigs prahts.

Es tawās welwēs dseedu drofchi

No mihtlibas un brihwibas,

Lai taht jo taht tas flan til koschi,

Ka putni libdē dseed leels un masē.

*) „Sirdeeb satuat.“ Kad no labas us kreifo wisi lasa, isnahl: „tautas beedris“, tas ir „tautas beedris.“ Scho joku eewehrodami lastitaji noprattis, kas ta par flahdigu kaseju, no kuras lai fargajotees pehz mineta farastitaja domahm.

Schē tawās ehnās pafapnoschu,
Zif laimigs tas, kas mihleht mah!

To zeribu schē eemantoschu:

Kas mihlo, tam pretmihlib' nah!

Schē tawā tempļi jautrā garā

To kungu teilschu: Binam gods

Lai schein un tur, un spehls un wara

No wiseem top pahp pahrim dots.

Tu meschs ar faweem kupleem sareem

Man tuhlfstoschlahrt tu fweizinat!

Pa faweem bogeem plascheem, gareem,

Man staigah! preeks un lustigs prahts.

E. D.

Raudas-papihru zena.

Rigā, 28. Aprīlī 1881.

Papirhru	prafija	marka
Budimperiāls gabalā	7,90 r.	7,87 r.
5 proz. bantbiletu 1. islaib.	95 1/2	95 1/4
5 " " " " " " " "	95	94 3/4
5 proz. inkrizp. 5. ajsn.	—	93
5 " " " " " " " "	227	226 1/2
5 " " " " " " " "	221	220 1/2
5 " " " " " " " "	—	137
5 " " " " " " " "	—	137
Peterb. 5 proz. pilst. oblig.	—	—
Kreewu sem kred. 5% fihlu-fihm.	131 1/2	131 1/4

Charlomas semst. 6 proz. fihlu-fihm.	97 1/4 r.	97 1/2 r.
Rehwaies and. bantas atz.	—	—
Rigas lom. banf. atz.	269	—
Leel. Kreew. dsefsz. atz.	256	255 1/2
Rig.-Din. dsefsz. atz.	152 1/2	152
Din.-Wit. dsefsz. atz.	—	170 1/2
Wacsh.-Lecesp. dsefsz. atz.	135	—
Dreles-Wit. dsefsz. atz.	—	170 1/2
Rib.-Bolog. dsefsz. atz.	78 1/2	—
Rast.-Brest. dsefsz. atz.	—	—
Baltijas dsefsz. atz.	—	111 1/2

Deewa-kalposchana Rig. basnij.

3. sv. pehz. leeldeenās	
Sehlada basnijā	Spreidīšs pīst. 10 m. Holst.
	12 igau. m. Zint.
Petera basnijā	Spreidīšs pīst. 10 m. Keller.
	6 m. Boelchau.
Domes basnijā	" " 10 m. Werbatas.
	" " 2
Sahnu-basnijā:	" " 9 latw. J. Müller.
	" " 2 latw. m. Walter.
Gertrudes-bas:	" " 10 wahz m. Hilbe.
Jesus-basnijā:	" " 9 l. m. Bergmann.
	" " 2 w. m. Galen.
Martinu-basnijā:	" " 10 latw. m. Starf.
Erihsween-basnijā:	" " 9 latw. m. Fromm.

Tirgus sīnas.

Rugoschana pilnigi sahlufehs. Lihds tresch-deenai lahdi 150 sehgetu (buru) un damstugi uš Rigu atbraukuschi.

Par ausahm maksaja 99 kap. pudā, par it tei-jamahm maksaja pat 160 kap.
Keeschi turahs brangi zenā.
Rudsi naw daudš pahrdoti.
Kanepeju sehllas druzjin krituschas zenā.
Lini un kanepeju sehllas turahs lihdschiginā zenā.

Atbildes.

E. P. n. J. G. Subfu „augstu laimi“ newaram usnemt. Gefubtitahs pašmarlas warat redakcijā fanemt. Leelat fawu sludinajumu no weetigas teefas apstipri-nah, tad to usnemim. Noteefahs, ka tahbas „aug-stas laimes“ nodrukafchanai teel pefubtitahs, lai tahdu jaunelli jeb jaunawu waretu ifstot; tapeh; wajaga no weetigas teefas apstiprinafchanu par sludinajuma pateefibu. Tapat nodrukafchanai eefubtitahs sīnas teel fīfai tad eewehrotas, tad redakcijai ir sīnotaja wahros un dshwes-weeta sīnas.
Redakz.

Rwihite.

Preeksch trubkumu zeeteem pee Wolgas if Leepupes drau-dses (Bernigel) fanemti 12 rbl. 35 kap. un no R. B. 15 r. Mahjitajs W. Tiling.
Rigas palihdshibas komitejas lozellis.

Lihds 1. Rajam pee Rig. atnahf. 161 lug., aifg. 21 lug.

Atbildoschais redaktors Ernst Plates.

Sludinajumi.
Wehrā leekama sīna

no
J. Redlich

gruntigas un

wisuwefakas

Englischu magafines.

Uš to no ta nelaiķa J. G. Zanka lunga un preekschlaika firmas waldineekem J. G. Meizer un beedra sludinafchanu rahdidams, kura tai pirmā Dezembri 1876 Rigas Wahzu awifes bija lasama un rakstits stahweja, ka J. G. Zanka lungs man fawu, wairal tā par 50 gada gahjumeem, ar godu westu un laipnigi ispiditu ihsteno Steiermarkas jeb Austrijas keisara semes istapschu pahrdoschānu, ar wisahm winam peederigahm istaptehman pahrdewis, lai es tahdu pahrdoschānu jeb andeli uš fawu roku jeb rehkinumu tahfal wedu; tamdeht daru wiseem lauzineekem, andelmaneem, faimneekem un kalpeem sīnamu, ka mana wairuma istapschu pahrdoschāna miruscha nelaiķa J. G. Zanka tagadeja Dimitrijewa lunga namā, Kungu-eelā Nr. 16 tai wezā kantori par istapschu laiku no rihta lihds wakaram buhs atwehrtā, bet istapschu pahrdoschāna masās dalās, tā aridsan no tahm gorahm Pruhshu labibas, ihfahm stiprahm atwasu jeb zinu iskaptehman un Stralsuntēs akminaineem un binstein-akmina bruzeklischeem jeb strihkeem, kwei tai leelā Maslawas israh-dishānā 1863, Rigas semkopibas israhdishānā 1871 un Wihnes wispasaules israhdishānā 1873. gadā ar tahm schein blakam redjamahm goda-fihmeem kuwa gresnotas, tā aridsan ahmurini un lattinas preeksch istapschu kapinafchanas, grahwu, dahrsneeku un tihrumu sehipeles, sirgu un goru, dihschu un strengu fehdes, dsefsu-pineeku, wisadu amatu-rihtu un daudš zitadu prezu pahrdoschāna paleel tā tā lihds fcho laiku manā gruntigā Englischu magafinē, Kalku-eelā G. Minus lunga namā Nr. 1.

Par laipnu eewehroschānu.

Gaiditahs pirma sorte Austrijas iskaptes,

fihme: **„pasta-rags“**

ir nupat atnahfuschas un turu leelā iswehle uš sehgera tillab schihs, ka ari wisus amatneeku-rihtus preeksch galdneekem, zimermaneem un muhrneekem is flawenalahm Wahzijas un Anglijas fabrikahm pa leh-tahm zenahm,

G. Schönfeldt,

tehraudā un fihku-preekschu magafine

leelajā Sinder-eelā Nr. 12.

Pirma goda-alga.

Gustav Swennecken's

Rigas sahnu un wihlu-fabrika.

Magafine: Raktuscha plazi, Kamarina namā, preedahwā wisas sortes rinka, gateru, dehtu- un schlehro-sabaus, wisus galdneeku (dihsheru) sabaus, wihlus un raschwihlus ar apgalwoschānu, ka preze loti laba.

Fabrikas

fihme.

Rigā 1880.

Weeni weegli wahzi

Mahja

namas

Grunts gabals

preeksch laukeem jeb jubmalneekem derigi, ar amatneeku darbnizi un leelu peelsich-ehlu ir lehri pahrdodami uš Ranka dambta Nr. 8.

ar amatneeku darbnizi un leelu peelsich-ehlu ir pahrd. Rast. Abr-Rigā Wahru-eelā Nr. 5.

Nr. 158 pahrdodamo. Rahtafas sīnas tur-pat pee ihpafschneela jeb minetā stauzijā.

ir pahrd. Saun-eelā, Rast. Abr-Rigā. Ja-peep. Abr-Rigā leelajā Fuhman-eelā Nr. 47. 1

wisangstafahs goda-algas

III. Baltijas lankšaimu. istahde
Rigā, Junta mehnesi 1880

dabuja no mums isstahditahs
**schujamas
maschines.**

Wisleelaka iswehle.
Pilniga apgalwoschāna.
Wislehtafahs zenas.

Lühr un Zimmerthal,

Rigā, leelā Schmilschu-eelā Nr. 7.

Lehgeris Limbaschōs pee W. Dobihu 1.

Riġas hipoteku beedriba.

1871. gada no Riġas hipoteku beedribas izlaisto kġlu-grahmatu jaunus tupoņu bogenus war it deenas fanemt no plst. 11-12 deenā beedribas kantori Marstat-eelā Nr. 1, peenahzigos talonus eefneedsot. Par latru isdoto intreschu-bogenu ir ikumiga stempel-nodoschana ar 60 kap. ja-als-malka un ir eefneedsameem taloneem kġht japeeleeē sġme, kur ir usfġhmetē eefneedseja wahrds, isdoschanaē datums un peederigahs kġlu-grahmataē numurs.

Tad wehl direkzija Riġas hipoteku beedribas kġlu-grahmatu ihpafsch-neekeem atgabbina, ta ari pee notezejuscho tupoņu ismalkafschanaē ir japee-leeē kġht sġme, kur ir usfġhmetē peederigahs kġlu-grahmataē numurs. Abcjado sġhmu blanketes war it deenas fanemt beedribas kantori.

Riġā, 21. Aprill 1881.

Riġas hipoteku beedribas wahrda
preefschneeks: **C. Hartmann.**
fnd. weetn. un sekr.: **Ch. Bornhaupt.**

Widsemes landrahtu tolegija zaur scho sino, ta tan laikā no Aprila libds Juli meh. beigahm sch. g. ehseki is muischneeku Torgeles kehwnizes preefsch apwaisfloschanaē buhs dabujami:

Zehrpatā un Werrowā, japeeprasa pee R. von Klot Immoserē,
Wilandē, japeeprasa pee barona Ungern-Sternberg Wilandē pili,
Namkawa, Behsu aprinki, Jaun-Weebalgas draudse, japeeprasa pee aprinka deputeereta barona Meyendorff, Namkawa,

pils Ahdaschds, Riġas apr., Ahdaschu dr., japeeprasa pee barona Cam-penhausen, Ahdaschde,

Kawer muischā, Werrowas aprinki, Kareles dr., japeeprasa pee aprinka deputeereta von Grote leelga Kawermuischā.

Riġā riter-namā, 6. Aprill 1881.

Tan jaun-estafitā stligenes glahschu-fabrikā

„Waldenburg“

ir katrā laikā

logu-stifli un alus-buteles

dabujamas. Wehstules ir par Behsim jasuhta.

Weeniga pahrdochana Kengeraga fabrikas linu un pakulu dsiju,

ta ari balinatu un nebalinatu andeklu wijs no kolt tei-jama labuma, pa lehtakahm fabrikas zenahm pee

R. John Hafferberg, Riġā,

Kungu-eelā Nr. 12, ee-eeschana no Ruklu-eelas.

Atkalpahrdeweji dabu lehtaki.

Beswainei un apkahetnei.

Wifem, tam buhtu no man labdas pra-fschanaē, es luhdsu, lai tabē libds 20. Ma-jam sch. g. pee man fanem. Lapat ari luhdsu, wifas malkafschanaē wisweklatais libds tam laikam samalkast.

Ari pahrdoču wisadas wehl kolt derigas leetas, ta: ratus, kamanoē, argu-rihtus, galdus, krehstus, skapius u. t. pr. un peh-digi wefeli darba-argu (Wallach) un weenu behrnu-argu (lehwi) no brikwas rosas.

Beswainē, 16. Aprill 1881.
C. Kregtenberg,
apsteekers.

M. Th. Thies's a

wiswezala Anglu magazine.
— Leelā krahjumā —
goda-algahm apdabwinatas, istas Austrijas un Steiermaras

iskaptes.

Slaweno Amerikas iskapchu galodinu
lehgeris.

B. P. Pokorny,

apfelltitajo,

Nr. 3 mašā Petera-basni, eelā Nr. 3, pretim Ernst-Plates l. gahmatu-drufatawai, pe-dahwa eerahmetas bildes un speegels un preem wifus apfeltischanaē darbus. Satafschanaē isdaru lehti un labi. Ja weh-lahē, teel weji rahmji u. j. l. pret jauneem eemihiti.

Pret aitu klibofschanu

koti teizamas sables, turas no daudseem par koti labahm atrafias, ir dabujamas Peterb. Ubr-Riġā, Kalku-eelā Nr. 55.

Wisadas fortes anglu-koti un ogu-kruhmi

ir par mehrenu zenu dabujami pee andeles-dahrsneela

J. J. Schlicht,

uf l. Weischu-dambja (Weidendamm) Nr. 7.

Anglu uhdens-tihru
afminoglu darwu
dabuja no jauna un pahrdoē kolti lehti tairni no Daggawmalas

Karl Newermann un beedris,
pee Jauneem wahrteem.

Frischu sweestu

pa 6 rbl. 50 kap. podu un mahz. pa 34 kap. pahrdoē Melfander-eelā Nr. 24 pee Kulifowa.

Anglu glaseeretas
mahlu trubbas,
la ari Arensburgas trepu-kahpschus pahr-dod pee dselē-tilla
Karl Newermann un beedr.,
pee Jauneem wahrteem.

Nestorazija

ar wifu estafitā ir tuhli pahrdochama. Ja-peeprasa „Hotel de Russie“ pee durwju-farga (portje) leelā Behnin-eelā.

Kahda mahja,

usfuhweta uf puspuhraw. leelu Itskiles mah-jitaja muischas grunti, preeschu meschā, lu-rinoma, ar kġht un muhretu lebus-pagrabu, preefsch 5 gadem no lokeem labi taista, teel lehti pahrdoē; tapat teel weenlahrschā, bet lehtas mehbeles un mahjas-leetas pahrdoē. Kġhtalas sinas Peterb. Ubr-Riġā Smilschu-eelā Nr. 22a, pa 1 trepi augschā.

Labas mahjas

par dsimtu top pahrdoē no Wz-Weebalgas muischas krodhneela.

Sihda - puhdelis

ir pahrdochans un japeeprasa leelajā Parta-eelā Nr. 2, korteli Nr. 10.

Riġ. Latw. amatn. palihds. beedr.
(leelā Fuhmanu-eelā Nr. 7.)

Swehtdeeu, 3. Mašā 1881:

Benefiz-konzerte

preefsch kora wadona Fr. Dihadē tga, pee tura peedalfes abi beedribas kori, orkestra beedribas solo- un dubuli-kwartetes.
Pehz konzertes

balle.

Sahlums plst. 8 1/2 watarā, beigas plst. 4 ribā. — Biletēs malkahē lgeem 60 kap., kshenehm 40 kap. — Programos malka 5 kap. Uf scho samu benefizu eluhds ar jeenischanu laipnu publiku
Fr. Dihadē,
kora wadons.

Zeribas beedriba

swinehs famus

14. gada-swehtkus

swehtdeeu, 3. Mašā 1881.

Slawena musla estafles pulstren 4 pehz pusd. dahra. Balle tite atlahra plst. 8 watarā, beigas plst. 3 ribā. Sables ruh-mes tite slehtas plst. 4.

Malka beedreem 30 un 20 kap., wifu zitu Riġas beedribu lojekem tapate malka. Re-beedreem, kas zaur beedreem top eewest, 50 un 40 kap. Beedru lahrtēs ja-ustrada.
Preefschneeziba.

Jonatana beedriba.

Swehtdeeu, 3. Mašā:

dahrja atflahschana

ar danzofschanu uf jauntaifito danzgrihdu.
(Retus laikā sablē balle.)

Cefahlums plst. 4, beigas plst. 12.
Malka beedreem 30 kap., beedreem 20 l. Nebeedru lungeem 60 kap., nebeedru kshenehm 40 kap.
Preefschneeziba.

NB. Beedru malkafschanaē un jaunu beedru usnemšana minetā deenā no plst. 1-3 tite isdarita.

Sirga sahdsiba.

Druhns firgs, widēja auguma 4 1/2 gadus wezs, aste melna, ir Agenskalnā (pee Riġas) tai nakti no 25. uf 26. nosagts. Sagtais firgs atroboteē Talsu apgabala. Teel luhds, lai kġhtalas sinas peeruhrtitu Ernst-Plates lunga drufatawai, Riġā.

Rirdischu Dsolin f. ir tani nakti no 22. uf 23. Aprill sch. g. nosagts

melno firgs

ar masu baltuminu peere un abas pakafahjas libds augschpus wehscheem baltas, 11 gadus wezs un 60 rubl. wehribā. Kas to firgu urahhibs, la rosa teel, tas dabuhs

10 rbl. pateiz-algu.

Protokols

ir tai zelā no Wehlaba basnizas libds Kloster-elai pasudis. Pajehleis teel mihti luhgts, to nobot Gelfsch-Riġā majajā Kaleju-eelā Nr. 4, fehtā pa 1 tr.

No polijijas arwehlets.

Rihts, treschā Mašā beenā
Benefizē janahē weenā.
Latwju teateri preefsch,
Tur buhs Neilands, tee naw neefi.
Ladehl, wif, wif lnašchi
Nahseet biletēs nemē aschi,
Jo war atgaditees jaw,
Ka wairē biletēs teem naw.
Tad nu Anna, Krihne, Grecta:
Teateri buhs ta weeta
Swehtdeeu pasmeetes jo gahrdi,
Dsihdami buhs salbi wahrōt.
Kuplesas tur dherdahs jaunās
Pahr teem, lom ir mehles launas.
Bet kas tur nu ne-atnahls
leelu strahpi samalkahs.

Sludinajums!

Stahlenberga pagosta-teesā zaur scho isstui-dina, la:

Anna Graudix

adopteerējuše jawa mahfas wihra Mohrtin Uhlap dehu Kohrl. Kam nu schē tas preti buhtu, lai peeteizahs pre schihs teefas 3 mehneschu laikā, no apalschā ralschitas deenas staitot.

Stahlenberga pag.-teesā, 20. Aprill 1881.

Preefschschedajis: **J. Grofht.**

Str.: **J. Mester's.**

Limbofchu pils walsh-wezajahs isdos 4. un 5. Mašā sch. g. Lustigā eebraufschanaē Riġā dshwodameem Limbofchu pils walshs peederigeem

jaunas pases.

Lehdurgas, Inzeema, Igates, Naves un Widrischu pagostu Riġā dshw. pasnee-keem tils 11. un 12. Mašā sch. g. sinamā weeta, Lustigā weefnizā

jaunas pases

isbalitos. Pases nehmejeem leezibas-ahmes ja-ustrada par famas familijas pawairofcha-nos, jeb pamastinaschanoē.

Lehdurgas pag.-namā, 8. Aprill 1881.

Wopaschu pagasta beedreem tils 9. un 10. Mašā 1881

pases isdotas
Riġā Lustigā mahjweeta, Kalku- un Dstina-wu-eelas Rukri

Pawafaras beedribas

Jaunbuhwejamais nams tils masafprafita-jeem buhweschanaē atdods. Plahns un duh-wes nosajijumi eefkatami Sarkandaugawas zeemā pee F. Nieplen tga, pascha mahja. Libhs 6. Mašam sch. g. buhwes usnehmeji war salwas pagebreschanaē un aprehlinafschanaē turpat pee Nieplen tga ar ralku nobot. Ga-liga nolihgschana notiks 10. Mašā sch. g. plst. 3 pehz pusdeenas, beedribas mahja, Tilla-eelā pee Melfandrejas.
Preefschneeziba.

Deenestmeita,

15-17 gadus wezs, atrod tuhli weetu labda masā familijā. Japeeprasa Dabnu-eelā Nr. 4, apalschā pa otrahm durwim.

Jaunas meitenes,

turas gribetu dahmu-strodereschanu pa weli eemahzitees, war peeteittees Wehwer-eelā Nr. 11, pa 3 tr. augschā pee
Wölfert.

Jaunas meitenes,

turas dahmu-strodereschanu gribetu eemahzitees, war peeteittees leelajā Wils-eelā Nr. 8 pa 1 tr. pee Kat. Schmidt, dsim. Ceflein.

Sofgerichtes-adwokata

Jakob Pehkischen

dsihwollis Gelfsch-Riġas Kalku-eelā Nr. 20.

Klaweeru-stundas

teel lehti pasneegtas rahuschu-plazi Nr. 1, pa 3 tr. augschā, pa labi.

Preefsch sknist-pehrweschanaē un

drufafschanaē

esmu peenemschanaē weetu estafijis Sa-lajē (Salomonnde) pee laufmona Seimann lunga un leelā iswehle no wisjaunakeem mu-flureem top turpat latram laipni preefschā likti un latra apfelleschana uf to labalo un ah-trako isdarita.

W. Nammann,

fabrikas ihpafschneeks

No jenzures arwehlets. Riġā, 1. Mašā 1881.

Drufalē un dabujams pee blischu- un gahmatu-drufataja un burtu-lehjeja Ernst-Plates, Riġā pee Petera-basnizas.